

varför slår mannen?

Våld i nära relationer

.....
Fördjupningsarbete 2022

Socialpedagogutbildningen VT22

Författare: Jakob Nordin, Elin Ejehag

Handledare: Jimmy Ferhm
.....

1. inledning	2
1.1 Bakgrund	2
1.2 Syfte	3
1.3 Frågeställning	3
2. Det Socialpsykologiska Perspektivet	
	4
3. Yttre faktorer	
	5
4. Diskussion och slutsats	7
5. Referenslista	10

1. inledning

1.1 Bakgrund

Våld och hot i nära relationer är ett omfattande problem ur ett folkhälsoperspektiv (Barimani och Elvin-Nowak 2022, 5). Förenta Nationernas (FN) allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna antogs år 1948 och fastslog att alla har rätt till liv, frihet, trygghet och personlig säkerhet (FN 1948). Denna konvention utsattes för kritik då den bara uttrycktes i könsneutrala termer. Man tog inte hänsyn till kvinnors särskilda utsatthet för våld. Kritiken ledde fram till att FN's generalförsamling år 1993 antog en deklaration om avskaffandet av våld mot kvinnor som innebär att våld mot kvinnor är en kränkning av deras mänskliga rättigheter (FN 1993). I begreppsförklaring av våld mot kvinnor ingår även hot om våld, tvång och godtyckligt frihetsberövande. Om man ser till hela världen så har nästan en tredjedel av världens kvinnor någon gång i livet utsatts för fysiskt eller sexuellt våld i en nära relation (WHO 2021).

I Sverige är kvinnor och män ungefär lika mycket utsatta för pågående våld (cirka 7 procent), men det är stor skillnad på hur allvarligt våldet är och i vilken utsträckning våld används. Det våld som kvinnor utsätts för är i allmänhet grövre, och det är tio gånger vanligare att kvinnor behöver någon typ av vård efteråt. Våld mot kvinnor är i det flesta fall upprepade och systematiska. Varje år dödas i genomsnitt 17 kvinnor av män i deras närhet (Brå 2014). Det anmäldes 12400 fall av våld i nära relationer i Sverige 2016 (Barimani och Elvin-Nowak 2022, 8), men mörkertalet är stort. 2014 gjorde Brottsförebyggande rådet (Brå) en studie som visar att det endast är 3,9 procent av våldet i nära relationer som blir till en polisanmälan (Brå 2014, 9). En undersökning i Region Stockholm visade att ca åtta procent av kvinnorna varit utsatta för pågående våld i nära relationer och 25 procent hade varit utsatta för något i sitt liv. Gällande det pågående våldet så var psykiskt våld det vanligaste och den vanligaste förövaren var en före detta partner eller en partner (Barimani och Elvin-Nowak 2022, 5). En fjärdedel av de våldsutsatta kvinnorna hade blivit utsatta för fysiskt våld regelbundet, den vanligaste förövaren var också här en före detta partner eller en partner (Barimani och Elvin-Nowak 2022, 13).

I de hem där det förekommer våld mellan föräldrarna riskerar barnen att bli direkt utsatta för våld, framförallt i de familjer där det är mamman som blir utsatt för våldet (Janson 2010, 3-9). Våld mot kvinnor med barn är speciellt viktigt att uppmärksamma, då det finns forskare som visat att den skadligaste typen av våld för barn är när de ser deras pappa slå deras mamma (Groves 2001, 183-209). Något

som är viktigt att komma ihåg är att våld i nära relationer finns i alla samhällsklasser, och är inget som är utmärkande för en viss samhällsklass. Dock finns det vissa grupper som har större risk att bli utsatta, som exempelvis kvinnor som lever med hedersförtryck, missbruk, hemlöshet, prostitution eller som befinner sig i en skör period i livet med psykisk ohälsa (Barimani och Elvin-Nowak 2022, 8).

Att fysiskt bestraffa sin hustru sträcker sig ända tillbaka till det antika Rom. Där hade mannen (husbonden) näst intill fullständig rätt att bestämma över familjemedlemmarna, och ibland även över sin hustrus liv om hon till exempel hade varit otrogen. Under medeltiden minskade mannens rätt att bestämma över sin hustru, men han hade fortfarande rätt att fysiskt bestraffa henne. Den rätten hade att göra med hans förmyndarskap över sin hustru och hans ansvar för de misstag hon begick (Lindstedt Cronberg 2009, 28). På 1800-talet tog religionen mindre plats i människors liv, och man började ifrågasätta det gamla ståndssamhället och husbondeväldet. Desto större plats tog utvecklingen av samhället, som ledde till att männens våld inom äktenskapet ändrades från att ha religionen i ryggen till att bli en straffbar handling (Lindstedt Cronberg 2009, 8-9). Människorna som levde på 1800-talet hade ett annat sätt att se på att bestraffa sin hustru fysiskt. Våld kunde betraktas som berättigande om det ansågs viktigt att behålla den hierarki som rådde i kyrkan och i samhället (Lindstedt Cronberg 2009, 18).

1.2 Syfte

Detta arbete belyser ett viktigt område för socialpedagoger. Huvudsyftet är att undersöka våld i nära relationer, och då specifikt varför mannen slår.

Syftet är även att använda två olika perspektiv, närmare bestämt det socialpsykologiska perspektivet som sätter fokus på bakomliggande historiska faktorer, och perspektivet "yttre faktorer" som sätter fokus på mer omedelbara och utlösande faktorer.

1.3 Frågeställning

Detta arbete berör många olika problem, men för att skapa tydlighet har vi valt att utgå ifrån frågeställningen: Hur kan man utifrån det socialpsykologiska perspektivet, samt utifrån yttre utlösande faktorerna förstå varför mannen slår sin partner?

2. Det Socialpsykologiska Perspektivet

Forskare som fokuserar på de socialpsykologiska perspektivet anser att grunden till våldet finns i förövarnas psyken och i deras barndom och uppväxt. De vanligaste förklaringarna till våldet är mannens tidiga erfarenheter av hot, våld och stress. Forskarna menar att om personen som ung har upplevt våld inom familjen är risken stor att denne själv brukar eller utsätter andra för våld i sina vuxna relationer (Boethius 2015, 18). Om en ung pojke ser sin mamma bli misshandlad av fadern är risken stor att han själv brukar våld i nära relationer som vuxen mot sin levnadspartner. Forskare som utgår ifrån det socialpsykologiska perspektivet menar att vuxna mäns aggressivitet och våldsamhet mot kvinnor formas under uppväxten, och att män som brukar våld oftast har utsatts för våld under uppväxten. Det sker en upprepning av barndomsupplevelser som senare återinförs i sin egen familj som vuxen (ibid).

Det är brukligt inom socialpsykologin att säga att våldet är ett inlärt beteende i familjen. Forskning visar att många av de män som är våldsutövande växte upp i miljöer där våld var vanligt förekommande, men också att de kvinnor som blir offer för våld har växt upp i miljöer där det förekommit våld. Att mannen har dålig självkänsla, osäker i sin mansroll och är i beroendeställning till kvinnan är vanliga tankar inom socialpsykologin (Pietrzyk 2018, 16).

En bidragande orsak till att en man är våldsam mot "sin" kvinnliga partner är om han är uppväxt i ett hem och i en familj där det förekommit våld i nära relationer (Eliasson och Ellgrim 2006, 49). Hemmet är den plats som är av störst betydelse då det kommer till inläringen av att bruka våld. En man som har vuxit upp med en pappa som varit våldsam mot mamman i familjen kan komma att ta efter honom i vuxen ålder, genom att då misshandla sin partner. Denna forskning visar att beteendemönster inom familjen går i generationer (Eliasson och Ellgrim 2006, 49).

I en studie genomförd vid Södertörns Högskola (Pietrzyk, 2018) finns några illustrerande intervjuer. Intervjuerna visar hur det socialpsykologiska perspektivet kan visa varför männen slår, men intervjuerna är också viktiga som bakgrundsinformation.

Christian berättar:

Jag tror jag alltid har varit våldsam innerst inne typ. Eller asså jag föddes väl inte så... så klart. Men min uppväxt gjorde mig så skulle man väl kunna säga. Jag kommer från en familj där dom alltid bråkade. Farsan slog morsan och morsan slog oss ungar. Ibland bara för att vi var i vägen eller så, bara för att på nåt sätt få ur sig det som farsan gjorde mot henne, tror jag i alla fall såhär

i efterhand. Så, jag antar att det har väl legat latent på nåt sätt...och typ bubblat (Pietrzyk 2018, 20).

Pelle berättar:

När jag var liten kunde farsan spöa skiten ur morsan och oss ungar om han var på tillräckligt dåligt humör, vilket han var ofta, särskilt när han söp till det. Det krävdes inte mycket för att bågaren skulle rinna över, du vet. Jag lovade att aldrig bli likadan men det sätter sig djupt antar jag eftersom jag också har, eller asså hade, lätt till att lyfta handen och bli aggressiv (Pietrzyk 2018, 21).

Om ett barn aldrig blivit erbjuden trygghet eller tröst av sin mamma under uppväxten kan ett inre raseri skapas i det unga barnet, vilket senare innebär att mannen utvecklar våldsamma tendenser som senare överförs på sin flickvän, sambo eller sin fru i vuxen ålder. Tanken är att våldet överförs på den individ som ersätter mamman. Relationen med modern har betydelse hur mannen möter andra kvinnor i vuxen ålder (Boethius 2015, 28-30).

Män som slår kvinnor beskriver ofta sin barndom som väldigt våldsam. I intervjuerna ovan där deltagarna beskriver sin barndom kan man göra kopplingar direkt till social inlärning och det sociala arvet inom socialpsykologiska perspektivet. Att dessa barn har sett sin far slå deras mor, och att de själva har blivit utsatta påverkar barnen, varken de vill det eller inte. Det blir ett beetende som blir normaliserat hos barnet och blir normalt i vuxen ålder. (Pietrzyk 2018, 21).

3. Yttre faktorer

Perspektivet "yttre faktorer" hämtas först och främst från Diana Pietrzyks forskning om varför mannen slår kvinnor. Pietrzyk kallar även detta perspektiv för "Det ekologiska perspektivet", eftersom detta perspektiv uppmärksammar vilka faktorer i mannens närhet som triggar våldet. Det kan exempelvis "röra sig om stress, ekonomiska problem, arbetslöshet och frustration"(Pietrzyk 2018, 15).

Statistik från en studie som Eliasson och Ellgrim (2006, 49) har gjort, visar att det förekommer oftare våld i nära relationer hos män som är arbetslösa eller tillhör en lägre samhällsklass än män som har det bättre ställt ekonomiskt och tillhör en högre samhällsklass.

Alkohol och droger är en yttre faktor som kan ses som förklaring till våld. Att mannen är involverad i kriminalitet, att han på något sätt lider av psykisk ohälsa eller att de har drag av psykopati och narcissism är andra exempel på förklaringar till våld (Boethius 2015, 29).

Om man ska försöka förklara våld i nära relationer utifrån de yttre faktorerna så är teorin att det våld som mannen begår grundar sig i annan problematik än själva konflikten med kvinnan. Förklaringen är att det i själva verket är t.ex. missbruket och utanförskapet som är den riktiga orsaken till våldet. Bråket med sambon är bara det som får stress och frustration att rinna över (Hearn 1998, 27). Den återkommande beskrivningen män lyfter fram när de beskriver våldet de utsätter kvinnor för är frustrationen över just dessa yttre faktorer som nämndes ovan. Männen blir frustrerade och provocerade av kvinnan, och rättfärdigar sitt våld med att "hon bad om det!", eller "jag varnade henne!", eller "hon får skylla sig själv!" (Pietrzyk 2018, 18).

Det finns ytterligare intervjuer, gjorda av Diana Pietrzyk, som tydligt visar att yttre, utlösande faktorer är centrala i männens berättelser.

Albert berättar:

(...) Hon tryckte ner mig och provocerade mig jämt och skulle alltid bråka. Jag hade inget jobb och istället för att uppmuntra mig så kallade hon mig för elaka saker och sa att jag var dum i huvudet och spelmissbrukare. Jag spelade mycket på nätterna... och för att hålla igång drack jag och använde kola. Hon hade massa utgifter och levde över sina tillgångar så jag var ju tvungen att spela för att betala för allt! Hon fortsatte att bråka och trycka ner. När jag vann på spelen, hon fick grejer och då var det perfekt, annars var jag en looser. Till slut flippade jag, inte typ misshandlade henne men jag höll stryptag och puttade henne. Sen blev det väl oftare och oftare (...) (Pietrzyk 2018, 19).

Ja, jag hade problem med drickandet och droger, främst kokain. Jag satt uppe och spelade poker om nätterna som sagt eftersom jag inte hade jobb. Asså jag måste ju skaffa pengar från nånstans. Aa och för att hålla mig uppe knarkade jag som sagt. Så hon brukade tjata dan' efter för att hon tyckte att jag sov bort hela dagen, aa så jag pallade inte mer, och då blev det svart i huvet (...) (Pietrzyk 2018, 20).

Boethius visar i sin doktorsavhandling att männen som slår använder "yttre faktorer" för att förklara sina handlingar. Kvinnan kan enligt männen som intervjuas betraktas som "yttre faktorer". Männen menar att det är kvinnorna som provocerar, och att männen är offer. Detta gör det svårt för männen att ta ansvar för att de slår, och därmed fortsätter våldet. "Genom att beskriva hur de själva är utsatta för svårigheter

i livet och lyfta fram yttre påverkan, framhåller männen en offerbeskrivning” (Boethius 2015, 126).

Efter 2021 kan man addera ytterligare en yttre faktor till våld i nära relationer, nämligen covid-19 pandemin. Covid-19 resulterade inte bara i stora dödstal utan det innebar även katastrofala konsekvenser för de mer utsatta socioekonomiska grupperna i samhället, som till exempel kvinnor, barn och de äldre. Restriktioner som arbete hemifrån och karantän i hemmet var metoder som användes för att stoppa smittspridningen. Detta resulterade i en social distansering samt isolering i hemmet, och många människors sociala skyddsnät minskades. Detta innebar att våldsutsatta kvinnors situation riskerades bli ännu allvarligare.

(Jämställdhetsmyndigheten, 2020). Buttell och Ferreira anser att regeringarna världen över undviker att resonera om den tydliga kopplingen mellan covid-19 pandemin samt att mäns våld mot kvinnor har ökat betydligt över hela världen (Buttell och Ferreira 2020, 197-198).

I närmare 50% av dem anmälda fall av kvinnomisshandel är det någon närstående till den utsatta kvinnan som våldför sig på henne. Tre av fyra fall sker i kvinnans bostad, vilket innebär att hemmet kan bli en farlig plats för henne att vistas i (Jämställdhetsmyndigheten, 2020). När det då kommer en påtvingad isolering i hemmet kan kvinnans hemsituation förvärras, och även leda till döden, då hon inte har samma möjlighet att ta del av samhällets sociala skyddsnät (Bäckström 2021, 10-11).

4. Diskussion och slutsats

Det är inte alltid så lätt att ha relationer med andra människor. Ibland uppstår det problem mellan människor, och det är nog något de flesta har erfarenhet av. De som lever i en parrelation vet hur svårt det kan vara ibland. Det sociala samspel som individer deltar i är beroende av spelregler och dessa sociala, ofta oskrivna regler skiljer sig väldigt mycket åt i olika kretsar och samhällsskikt.

I parrelationer blir det extra svårt då vi har olika sätt att uttrycka oss på, olika behov av kärlek, bekräftelse och trygghet. Det som har fungerat i en relation blir katastrof i nästa. Blandar man in människors rädslor och ångest i mixen så blir ibland våldet plötsligt närvarande. Våldet mot kvinnor blir som ringar på vattnet ut i andra delar av

samhället. Missbruk, psykisk ohälsa och utanförskap är ofta pådrivande faktorer, men kan också vara en biprodukt från våld i nära relationer.

Det är viktigt att poängtera att det inte bara är individen som blir drabbad utan alla som står nära, hela familjen drabbas hårt om mamman blir slagen.

Flera studier har visat att det är en stark koppling mellan psykisk ohälsa och fysisk ohälsa till när kvinnor utsätts för psykiska övergrepp/våld. (Barimani och Elvin-Nowak 2022, 13). Våld i nära relationer kostar samhället väldigt mycket både ekonomiskt och i personligt lidande.

Som socialpedagog är våld i nära relationer mycket aktuellt eftersom sannolikheten är stor att just den individen jag möter har hamnat där hen är pga av våld i nära relationer.

Socialpsykologiska perspektivet och yttre faktorer är förenliga på många sätt. Kanske blir det som värst när problematiken som båda perspektiven belyser finns med en individ. Växer man upp i en familj där hot och våld är vanligt förekommande så har uppväxten inte varit trygg. Ett sådant barn har inte mått bra, och förutsättningar för problem senare i livet har skapats, såsom missbruk, psykisk ohälsa och en bristande förmåga till verbal problemlösning.

Det ena kan självklart existera utan det andra. Missbruk och arbetslöshet behöver inte komma från en trasig uppväxt, och en våldsutövande pappa kanske slår av helt andra orsaker än missbruk, vanmakt eller arbetslöshet. Men en sak är klar och det är att det som dessa två perspektiv lyfter fram går som en röd tråd genom hela samhället. Intervjuar man män som slår är nog skildringar från dessa två perspektiv snarare regel än undantag. Båda perspektiven är viktiga och sätter ljus på olika saker, men måste vi välja ett för att bäst förklara varför mannen slår så är det socialpsykologiska perspektivet det som mest står ut, eftersom barn som växer upp med våld blir påverkade i hur de upplever och bemöter världen. Barn som blir utsatta eller bevittnar våld blir skadade känslomässigt. Antalet studier som tittar på hur barn far illa och påverkas av våld är många, och resultaten av studierna är inte motsägelsefulla.

Om man jämför det socialpsykologiska perspektivet och de yttre faktorerna med varandra så kan man se att de är olika eftersom att man nästan alltid kan göra stora förändringar i de yttre faktorerna. I det socialpsykologiska perspektivet kan man göra mindre, då man inte kan ändra individers minnen och traumatiska upplevelser. Man kan erbjuda terapi och andra typer av samtal för att öka förståelsen för det som har hänt, hjälpa individen att förstå sin uppväxt och förstå var all ilska kommer ifrån. Terapi tar tid, och den kräver vilja och engagemang från klienten.

För de yttre faktorerna blir insatserna många gånger enklare, t.ex. hjälp med att få ordning på ekonomin. Andra konkreta exempel kan vara att få ett meningsfullt jobb,

stöd för att ta tag i ett missbruk och förstå vad ett beroende är och dess skadeverkningar på en själv och sin omgivning.

Det finns gott om insatser i samhället för att hjälpa till med missbruk, som exempelvis stöd att komma till rätta med en dåligt skött ekonomi eller hjälp till en utbildning för att få ett jobb. När det kommer till att få hjälp med den "själsliga biten" i form av samtal, terapi eller verktyg för att förstå sina känslor och omgivning finns det betydligt mindre hjälpt från samhället.

Att Sverige nu har gjort det olagligt för barn att bevittna våld i nära relationer visar hur allvarligt samhället ser på det och hur mycket det skadar barnen. Lagstiftning är en viktig del av arbetet för att minska våldet i nära relationer och hur dess ringar sprider sig vidare ut i samhällets alla delar. Lagstiftningen är ett viktigt verktyg för myndigheterna att kunna ingripa och hjälpa. Varje barn och vuxen som blir hjälpt kan göra en enorm skillnad för samhället. Om socialtjänsten tidigt kan göra insatser i en familj så kanske vi också kan undvika att barnet växer upp och upprepar samma beteendet i sin framtida familj, och inte lyfter sin hand mot sin partner.

Som socialpedagog möter man missbruk, utanförskap, ångest, självskada och individer som inte kan finna sig själv och sin plats i samhället. Socialpedagoger möter individer som kämpar hårt för att förändra sin tillvaro till det bättre, men som misslyckas gång efter gång. Individer man möter i sitt arbete som socialpedagog har nästan alla något gemensamt, ofta kommer de från trasiga hem där kanske våld i nära relationer varit en del av problematiken. Om vi som socialpedagoger lyckas nå en vuxen inom t.ex. öppenvården kanske det resulterar i att dennes barn inte växer upp i ett hem där våld förekommer. Allt är ringar på vattnet och kan vi som socialpedagoger lyckas med att stoppa vissa ringar på vattnet från att bildas så kanske vi kan mildra den våg av våld som drabbar kvinnor.

Många känner någon som har blivit slagen, en mamma, en mormor, en flickvän eller kanske en nära vän. Många har sett hur våldet mot kvinnor ser ut, exempelvis genom skildringar i film och tv-serie, och blivit illa berörd. Kanske har du funderat över vilka konsekvenser det får för individen och samhället. Barn som hör sin mamma bli slagen i rummet bredvid får svårt att prestera i skolan dagen efter, eller koncentrera sig på fotbollsmatchen som var så viktig. Ett barn som hör sin mamma skrika i dödsångest går sönder inombords och märks för livet.

5. Referenslista

Barimani Mia och Elvin-Nowak Ylva (2022). *Om kvinnors utsatthet för våld i nära relationer i Region Stockholm*.

<https://www.akademisktprimarvardscentrum.se/globalassets/verksamheter/forskning-och-utveckling/akademiskt-primarvardscentrum/2.-enheter/vald-i-nara-relationer/rapport---jag-visste-inte-att-varden-kunde-hjalpa-mig.pdf> (Hämtad 2022-03-21)

Boethius, Susanne (2015). *Män, våld och moralarbete: rapporter från män som sökt behandling för våld i nära relationer*. Diss. Lund : Lunds universitet, 2015

<https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/5282201/7862216.pdf> (Hämtad 2022-03-21)

Brottsförebyggande rådet [Brå]. (2014). *Brott i nära relationer. En nationell kartläggning*. Rapport 2014.

https://bra.se/download/18.9eaaede145606cc8651ff/1399015861526/2014_8_Brott_i_nara_relationer.pdf (Hämtad 2022-03-21)

Brottsförebyggande rådet [Brå]. (2021). *Våld i nära relationer*.

<https://bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/vald-i-nara-relationer.html> (Hämtad 2022-02-12).

Buttell, F., & Ferreira, R. J. (2020). *The hidden disaster of COVID-19: Intimate partner violence. Psychological trauma: theory, research, practice, and policy*, 12(S1)

<https://doi.org/10.1037/tra0000646> (Hämtad 2022-06-06)

Bäckström, Pernilla (2021). *Covid-19 Pandemins konsekvenser av mäns våld mot kvinnor i nära relationer. Data från 9 länder*.

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1566832/FULLTEXT01.pdf> (Hämtad 2022-03-23).

Eliasson, Mona & Ellgrim, Barbro (2006). *Mäns våld mot kvinnor i nära relationer en kunskapsöversikt*.

[https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7164-177-9.pdf#utma=1.1769091966.1654507099.1654507099.1654507099.1&utmb=1.2.10.1654507099&utmcc=1&utmx=-&utmz=1.1654507099.1.1.utmcsrc=google|utmccn=\(organic\)|utmcmd=organic|utmctr=\(not%20provided\)&utmv=-&utmik=53631528](https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7164-177-9.pdf#utma=1.1769091966.1654507099.1654507099.1654507099.1&utmb=1.2.10.1654507099&utmcc=1&utmx=-&utmz=1.1654507099.1.1.utmcsrc=google|utmccn=(organic)|utmcmd=organic|utmctr=(not%20provided)&utmv=-&utmik=53631528)

(Hämtad 2022-06-06).

Elisabeth Roesch et al. (2020). *Violence against women during covid-19 pandemic restrictions*.

<https://www.bmj.com/content/bmj/369/bmj.m1712.full.pdf>

(Hämtad 2022-03-25).

Förenta nationerna [FN]. (1948). *Den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna*.

FN:s generalförsamlings deklaration 217A(III).

<https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

(Hämtad 2022-02-12).

Förenta nationerna [FN]. (1993). *Deklarationen om avskaffande av våld mot kvinnor*. FN:s generalförsamlings resolution 48/104.

<https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/violenceagainstwomen.aspx>

(Hämtad 2022-01-22).

Groves, B. M. (2001). *When home isn't safe: Children and domestic violence*. Smith College Studies in Social Work,

Hearn, Jeff (1998). *The violences of men: how men talk about and how agencies respond to men's violence to women*. London: SAGE

Janson, Staffan (2010). *Barn som lever med våld i hemmet*. Utdrag ur NCK-rapport 2010:04.

Jämställdhetsmyndigheten (2020). *Covid-19 och våldsutsatthet jämställdhetsmyndigheten*.

<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/c0cnz5jp/covid-19-och-valdsutsatthet.pdf>

(Hämtad 2022-03-23)

Lindstedt Cronberg, Marie (2009). *Med våldsam hand : hustrumisshandel i 1800-talets Sverige. En studie av rättsliga, kyrkliga och politiska sammanhang*.

<https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/5952983/1692594.pdf>

(Hämtad 2022-03-23)

Pietrzyk, Diana (2018). *Därför slog jag henne! En kvalitativ studie om mäns erfarenheter av sitt våld mot sina tidigare partners*.

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1282492/FULLTEXT01.pdf>

(Hämtad 2022-03-23).

World Health Organization, WHO. (2021). *Violence against women*.

<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women> (Hämtad 2022-03-21)